

اسلام بازار مسلمین را عبادتگاه می‌داند

آیت‌الله مهدی هادوی تهرانی، استاد سطح خارج حوزه گفت: تصویری که اسلام از بازار اسلامی ارائه می‌کند...

آیت‌الله مهدی هادوی تهرانی، استاد سطح خارج حوزه گفت: تصویری که اسلام از بازار اسلامی ارائه می‌کند، این است که بازار اسلامی، عبادت‌گاه است نه اینکه مردم مشغول سجده و نماز هستند بلکه منظور این است که در این بازار ضوابط و معیارهایی حاکم است که تجارت را به جای تبدیل به میدان شیطان به محل بندگی خدای رحمان تبدیل خواهد کرد.

مهدی هادوی تهرانی به گزارش‌اش ایکنای، آیت‌الله مهدی هادوی تهرانی، اول خرداد در ادامه تفسیر سوره مبارکه جمعه، به آیه ۹ «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا تُوذِيَ لِبِصَلَاتِكَ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ قَاسِعُوا إِلَى ذِكْرِ اللَّهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ»، اشاره کرد و گفت: شیخ طوسی فرموده است که یا ایها الذین آمنوا، خطاب به مؤمنان است، علامه طباطبایی هم همین را فرموده است؛ البته شیخ به خاطر دیدگاه کلامی و استظهار نسبت به مبانی کلامی اهل سنت، گفته است فاسقین از مؤمنان هم در شمول یا ایها الذین آمنوا قرار می‌گیرند.

وی افزود: شیخ طوسی گفته است که بر مبنای اهل سنت، فسق، موجب کفر است بنابراین فاسقان در شمول این آیه قرار ندارند ولی خود شیخ قائل به اینکه فسق موجب کفر می‌شود، نیست بنابراین مؤمنان فاسق و غیرفاسق را داخل در مصادیق آیه مذکور می‌داند.

استاد سطح خارج حوزه علمیه بیان کرد: در این آیه شریفه فرموده است که ای مؤمنان به سوی نماز جمعه بشتابید. شیخ گفته است که فاسعوا همان وامضوا است؛ قتاده گفته است که به معنای حرکت سریع و عامل تشویق و ترغیب مؤمنان به سوی نماز جمعه است؛ و ذروا البیع، یعنی خرید و فروش را رها کنید؛ علامه طباطبایی فرموده است؛ بیع در اینجا از باب مصادق است نه اینکه خصوص بیع، موضوعیت داشته باشد.

وی افزود: از منظر علامه یعنی هر کاری غیر از نماز را رها کنید و سراغ نماز بروید و اگر با عنوان بیع و تجارت ذکر شده چون مهمترین چیزی که مردم را از نماز باز می‌دارد خرید و فروش است نه اینکه واقعا بیع موضوعیت تام داشته باشد. آیه تاکید دارد که اگر حقایق پشت پرده را می‌دانستید می‌فهمیدید رهاکردن بیع و رفتن سراغ نماز برای شما بهتر است. حکم برگزاری نماز جمعه در دوران غیبت

آیت‌الله هادوی تهرانی بیان کرد: شیخ طوسی به مناسبت حکم فقهی نماز جمعه را هم در اینجا بیان کرده و فرموده است که نماز جمعه در صورتی مشروع است که سلطان عادل یا کسی که سلطان او را نصب می‌کند متصدی نماز باشد همچنین تعداد مهم است. در نماز جماعت، عدد شرط نیست یعنی همین که یکی دو نفر شدند نماز جماعت شکل می‌گیرد ولی در نماز جمعه اینطور نیست.

استاد سطح خارج حوزه علمیه اظهار کرد: عدد نفرات در نماز جمعه برای اینکه تشکیل شود، مشهور بین شیعه، هفت نفر است ولی در بین اهل سنت، ۴۰، چهار و سه نفر هم گفته شده است. شیخ تعبیر کرده که فرض جمعه لازم بر همه مکلفین است یعنی واجب تعیینی است مگر اینکه کسی عذری مانند آفت و مرض و مسافر و لنگ و کور و .... باشد. در مجموع نماز جمعه در عصر غیبت واجب تخیری و در عصر حضور، واجب تعیینی است.

وی اضافه کرد: برخی قائل اند که اگر حکومت مشروع اسلامی وجود داشته باشد حضور در نماز جمعه واجب است. مطلب دیگری که شیخ به عنوان مسئله فقهی مطرح کرده ذروا البیع یعنی رها کردن بیع است لذا اگر کسی در موقع نماز جمعه معامله ای انجام داد معامله او باطل است البته در صورتی که نماز جمعه واجب تعیینی باشد.

آیت‌الله هادوی تهرانی تصریح کرد: این آیه بر فضیلت نماز جمعه تاکید دارد ولی علامه طباطبایی چون گرایش فقهی در تفسیر ندارد وارد این مباحث نشده است. مصادیق بیع عام است

وی اضافه کرد: در آیه فرموده که بیع را رها کرده و به نماز جمعه بروید که توضیح دادیم مراد از رهاکردن بیع، هر نوع کاری غیر از

نماز است نه صرفا تجارت، این آیه شبیه آیه ۹ سوره مبارکه منافقون است؛ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُلْهِكُمْ أَمْوَالِكُمْ وَلَا أَوْلَادِكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ، در این آیه هم فرموده که مال و فرزند شما را از یاد خدا غافل نکند.

آیت الله هادوی تهرانی تصریح کرد: در آیه دهم سوره مبارکه جمعه هم فرموده است که وقتی نماز جمعه خاتمه یافت در زمین پراکنده شده و از فضل الهی طلب کنید، علامه طباطبایی فرموده است؛ امرهایی که در آیه بیان شده امر بعد از نهی است، بنابراین دلالت بر وجوب ندارد بلکه دلالت بر جواز دارد. و ابتغوا من فضل الله جایز است نه واجب؛ علامه فرموده است که واذکروا هم همینطور است که به نظر بنده اشتباه است.

استاد سطح خارج حوزه بیان کرد: تصویر بنده از آیه دهم این است که خدا وقتی فرموده شما به عبادت بپردازید معنایش آن نیست که شما همه کار و زندگی خود را رها کرده و عبادت کنید بلکه در همان زمانی که زمان عبادت و وقت فریضه جمعه است مشغول اطاعت و عبادت باشید و بعد از آن سراغ زندگی و کار و درآمد خود بروید.

وی افزود: علامه طباطبایی فرموده است که ابتغای فضل الهی هم لزوماً به معنای رفتن دنبال خرید و فروش نیست بلکه امور دنیوی حلال و مباح را هم شامل است مثلاً عیادت بیمار، برآوردن نیازهای مسلمانان و دیدار برادر دینی و سببی و نسبی و مطالعه و تحصیل و ... حتی خرید و فروش هم اگر برای جلب رضایت خدا و کسب درآمد حلال باشد مصداق ذکر و یاد خداوند است.

بازار اسلامی باید عبادتگاه باشد

آیت الله هادوی تهرانی بیان کرد: تصویری که اسلام از بازار اسلامی ارائه می کند، این است که بازار اسلامی، عبادت گاه است نه اینکه مردم مشغول سجده و نماز هستند منظور اینکه در این بازار ضوابط و معیارهایی حاکم است که تجارت را به جای تبدیل به میدان شیطان به محل بندگی خدای رحمان تبدیل خواهد کرد.

وی ادامه داد: در انتهای آیه هم فرموده لعلکم تفلحون یعنی همه این کارها برای آن است که شما رستگار و سعادتمند شوید. پس فرد مؤمن فعالیت دنیوی و اجتماعی دارد ولی این فعالیت ها نباید او را از یاد خدا غافل کند؛ اسلام نفرموده دنیا را رها کنید و مانند مسیحیت انزوا بجوید. بنابراین سعادتی که اسلام از آن نام برده هم برای دنیا و هم برای آخرت است و البته باید بکوشیم در عمل و در سطح جامعه آن را پیاده کنیم وگرنه تنها در شعار ماندن و متوقف شدن مثمر ثمر نیست.

استاد حوزه علمیه همچنین در تفسیر سوره مبارکه منافقون گفت: آیه ۹ سوره منافقون «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُلْهِكُمْ أَمْوَالِكُمْ وَلَا أَوْلَادِكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ» مضمون نزدیکی با آیه ۹ سوره مبارکه جمعه دارد و فرموده است: اولاد و اموال شما مبادا شما را از ذکر خداوند غافل کند. امروز تلفن همراه و فضای مجازی هم مصداق این آیه است و خیلی باعث غفلت ما شده است.

وی افزود: یکی از مهمترین مصادیق ذکرالله نماز و نماز جمعه و جماعت است و اینکه شاید مستحب است در نماز جمعه سوره جمعه و منافقون خوانده شود علتش همین مسئله باشد. زیرا آیه ۹ در هر دو سوره مفهوم مشابهی دارند و مصداق بارز ذکرالله همان نماز جمعه است البته این را ما به عنوان احتمال می دانیم و از اشکالات استقبال می کنیم.